

Antich vol blindar el REB

El president de les Illes Balears espera blindar el 2009 el Règim Especial de les Balears per assegurar les inversions extraordinàries.

El president del govern de les Illes Balears i secretari general del PSIB-PSOE, Francesc Antich, anuncià als membres del Consell Polític del partit, reunits el dissabte dia 20 de desembre, el gran repte que espera assolir el 2009. Vol, una vegada que la reforma del finançament quedi tancada, que quedi sistematitzat el finançament extraordinari del govern estatal a les Balears "per sempre". Així ho digué Antich. És a dir, vol posar en valor el Règim Especial de les Balears i, a més, blindar-lo perquè tot govern

estatal, sota qualsevol circumstància i al marge del color polític que tingui, estigui obligat a satisfer inversions especials a les Illes per sempre més.

EI REB. El Règim Especial de les Balears (REB) ja té deu anys. Va ser una invenció de Jaume Matas durant la seva primera presidència del Govern Balear (1996-1999). Aleshores es va vendre públicament com l'instrument a través del qual els successius governs estatals invertirien a les Illes de forma extraordinària per compensar els costos de la

insularitat i les mancances del finançament general. No es tractava d'un règim semblant al que tenen les Illes Canàries, perquè les Balears no es poden acollir al fet de ser "ultraperifèriques", que és la condició que la Unió Europea posa per poder disposar d'ajuts semblants als que tenen els canaris, incloses les especificitats fiscals. En el cas balear es tractava d'un acord estrictament entre els governs de Palma i de Madrid pel qual aquest últim s'obligava a invertir extraordinàriament en infraestructures, educació, transports, etc. a les Illes. Però la veritat fou que, a pesar de la sintonia entre els governs de José Maria Aznar i de Matas, el REB mai no es posà en pràctica.

Entre el 1999 i el 2003, mentre governà el Pacte de Progrés a les Balears, Aznar sotmeté les Illes a una forta pressió política i a un ofegament d'inversions gairebé absolut. Quasi ni cal dir que el REB va seguir oficialment vigent, però a la pràctica era mort. Entre el 2003 i el 2007, Matas reivindicà en alguna ocasió davant del govern de

Zapatero (a partir del 2004) la necessària reactivació del REB, però igualment sense sort i, a més, el president balear estava immers en una política d'infraestructures pròpia a base d'endeutament que li féu quasi oblidar el REB que ell mateix havia creat.

Reforma de l'Estatut. La reforma de l'Estatut del 2007 preveu la reactivació del REB com a instrument per a les inversions extraordinàries –al marge del finançament general– de l'estat a les Balears. Segons assegurà Antich davant del Consell Polític del seu partit, una vegada tancada la reforma del finançament ordinari, “serà el moment de negociar el REB amb Madrid.” Segons preveu l'Estatut, una llei establirà exactament les inversions de Madrid per compensar “els costos derivats de la insularitat”. El govern vol iniciar tot d'una les negociacions bilaterals amb el govern de Zapatero per establir “de forma matemàtica allò que s'ha d'invertir” a les Illes. El que vol Antich és “establir una fórmula clara que determini per sempre les inversions” extraordinàries. Políticament seria una passa cabdal. Perquè fins ara el REB no ha funcionat degut al fet que preveu que seran comissions mixtes Balears-Espanya les que determinin cada una de les inversions. Aquestes comissions no s'han constituït i, per tant, el REB no s'ha posat mai en valor. Si Antich se surt amb la seva, significarà que l'aplicació del REB serà automàtica. I, per tant, blindada. Seria insòlit en tota la història contemporània de les Illes. Seria la primera vegada que el govern de l'Estat estaria obligat de forma automàtica a unes inversions extraordinàries per compensar els costos de la insularitat. La qual cosa és una vella reivindicació que a les Illes comparteixen tots els partits polítics, sindicats i associacions empresarials. Antich s'ho pren seriosament i espera que el 2009 sigui “l'any del REB”. Si ho aconsegueix, voldrà dir que, a grans trets, les Balears disposaran d'ajudes al transport de mercaderies entre cada illa i amb la península, ajudes especials per a les empreses turístiques per fer-les més competitives, ajuts perquè les tarifes elèctriques, de gas i d'hidrocarburs siguin a les Illes iguals que a la península, i, sobretot, hi haurà per primer

Setge a Jaume Matas

L'expresident del govern balear, Jaume Matas, està protagonitzant involuntàriament una insòlita investigació de la Fiscalia Anticorrupció de Balears. Ja no es tracta del famós Palma Arena, el velòdrom que costà tres vegades més del que era previst i que està sent investigat per un jutge a instàncies de la mateixa fiscalia. No, ara és quelcom més directe i personal el que els fiscals anticorrupció, Pedro Horrach i Juan Carrau, han ordenat a la policia que investigui: les despeses sumptuàries que Matas hauria fet per moblar i decorar el seu impressionant apartament –uns 400 metres que ocupen la plan-

ta noble d'un palau al nucli històric de Palma–, la compra del qual va ser coneguda uns mesos abans de les eleccions autonòmiques del 2007. A més, també s'investiguen objectes de consum personal d'alt luxe. Segons ha anat publicant la premsa local des de just abans de les festes de Nadal, la policia –cal dir que la investigació no s'ha traduït encara en una denúncia en contra de Matas, sinó que és realitzada d'ofici a instàncies de la fiscalia– està escorcollant les més exclusives botigues de Palma amb la intenció d'esbrinar com pot haver comprat objectes tan cars que sobrepassen els ingressos oficials que tenia –tant ell com la seva esposa– o, en el seu defecte, si eren regals. Així, segons el que ha publicat la premsa, la fiscalia avalua quantes obres d'art té Matas i amb quin valor de mercat, quins mobles omplen el famós “palauet” i com s'adquiren, amb quins aparells de gran luxe de tecnologia audiovisual el va equipar i, fins i tot, quants rellotges té. Val a dir que l'expresident apareixia en públic amb una variada col·lecció de rellotges que, segons el diari El Mundo-El Día de Balears, són de les marques més exclusives –Hublot, Breitling, Frank Muller... – i tenen uns preus que estan per sobre dels 5.000 euros i, en alguns cas, poden arribar fàcilment als 25.000. Com que no hi ha cap ordre judicial –ni s'ha demanat– per escorcollar ca seva, ni tampoc se l'ha citat a declarar, la investigació la fa la policia anant a interrogar els venedors i proveïdors. És a dir, visitants, entre d'altres, de les botigues més exclusives. Així és com es va poder conèixer que la investigació estava en marxa.

cop unes inversions sistematitzades en carreteres, trens i obres hidràuliques, entre d'altres.

Per a Antich, assolir aquest objectiu té un gran valor polític. Seria un èxit personal seu que conhortaria la queixa més tradicional i transversal que la societat política i econòmica balear manifesta sempre: no només la pròpia manca de finançament, sinó especialment la incomprensió que envers la realitat ba-

lear té la classe política a Madrid. Si Antich aconsegueix el seu objectiu, podrà demostrar amb proves febaents que ha fet entendre a Madrid la realitat balear. Un èxit que políticament es traduiria en unes expectatives excel·lents per a Antich i el PSIB-PSOE amb vista a les futures eleccions autonòmiques del 2011.

Miquel Payeras